Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

SIMBATA, 13 IUNIE 1992 — NR. 80 (17950) — PREȚUL 1 rub.

MS

PAG. 2 — O MIE ȘI UNA PROBLEME STAU ÎN CALEA REPARTIZĂRII ECHITABILE A PĂMÎNTURILOR

PAG. 3 — SCRIITORUL COPIILOR ȘI COPIII UNUI MARE SCRIITOR

PAG. 4 — PUBLICITATE PENTRU TOȚI

HOTĂRÎREA PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

Privind unele măsuri de soluționare a conflictului armat din raioanele răsăritene ale Republicii Moldova

În scopul ocrotirii vieții celor și soluționării conflictului armat din raioanele ...ștene ale Republicii, ...mentul Republicii Mol... hotărăște:

1. Părțile aflate în conflict înceta necondiționat focul cu începere de la orele ... 9 iunie 1992.

2. Se formează o comisie ... din deputați ai popo... din Republica Moldova ... reprezentanți ai forma... ...inarmate, implicate în ...flict, care va elabora, până ... iunie 1992, mecanismul ...dezangajare a părților afla... în conflict și de exercitare ... controlului asupra res...pectării acordului pentru înce...tarea focului.

Comisia va proceda imediat la realizarea prevederilor punctului 2 alineatul întîi și ale punctului 4, informînd sistematic Parlamentul despre mersul îndeplinirii acestora.

3. Comisia va depune în Parlament, în termenul stabilit la punctul 2, propuneri privind:

— crearea condițiilor pentru funcționarea, în raioanele de est ale Republicii, a organelor legale ale puterii (de autoadministrare locală, de ocrotire a ordinii de drept, judiciare, bancare, financiare etc.);

— dezarmarea formațiunilor paramilitare și lichidarea structurilor lor organizatorice din partea ambelor părți;

— reîntoarcerea refugiaților la locul lor de trai și asigurarea securității acestora;

— posibilitatea grațierii persoanelor care au partcipat la conflict.

4. În scopul păstrării integrității teritoriale a Republicii Moldova, comisiile permanente pentru problemele autoadministrării locale și economia locală (dl Mihai Cotorobai) și pentru drepturile omului și relațiile naționale (dl Alexandru Arseni) vor elabora și vor depune spre examinare în Parlament, pînă la 20 iunie 1992, proiectele actelor legislative, care ar reglementa statutul juridic al raioanelor răsăritene ale Republicii în conformitate cu cerințele practicii internaționale în acest domeniu.

5. Comandamentului armatei a 14-a, aflate sub jurisdicția Federației Ruse și dislocate pe teritoriul Republicii Moldova, i se cere retragerea necondiționată a efectivului militar și a mijloacelor de tehnică militară din dotarea ei în locurile de dislocare permanentă și suspendarea oricăror aplicații.

Se reafirmă poziția Parlamentului expusă în Hotărîrea sa din 27 mai 1992 privind retragerea de pe teritoriul suveran al Republicii Moldova a unităților militare, a armamentului și a tehnicii militare ale armatei a 14-a și a formațiunilor de cazaci.

6. Prezenta Hotărîre, cu excepția punctului 1, intră în vigoare la data adoptării.

* * *

Parlamentul Republicii Moldova adresează organelor de autoadministrare locală, părților implicate în conflict chemarea de a da dovadă de responsabilitate și de a susține pe teren activitatea comisiei mixte, pentru a asigura realizarea deplină a acordurilor dintre miniștrii afacerilor externe ai Moldovei, Rusiei, României și Ucrainei privind soluționarea pașnică a conflictului din raioanele răsăritene ale Republicii Moldova.

Alexandru MOȘANU,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova

or. Chișinău,
11 iunie 1992.

LA SESIUNEA VIII A PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

Născută în chinuri

În cadrul ședinței de seară ... 10 iunie Parlamentul a ...ntinuat discuțiile pe margi... proiectului de hotărîre ...rivind unele măsuri de solu...onare a conflictului armat ... raioanele din stînga Nis...ului. În total la aceste dis...rii au participat mai mult ... 30 de deputați, care s-au ...mnțat hotărît pentru în...tarea imediată a focului și ...laborarea unui mecanism efi...ent, ce ar dezangaja cu si...guranță părțile beligerante.

La 11 iunie ședința de di...ine a început din nou cu ...municatele miniștrilor apă...rii, de interne și securității ...tatului, dnii I. Costaș, C. An...ei și A. Plugaru, referitoa... la situația curentă în pun...ele de conflict. S-a menționat că, deși tirurile au devenit mai sporadice (prin urmare, își exercită acțiunea votarea în ajun a primului punct din Hotărîrea în cauză, care a decretat încetarea focului), ele, totuși se mai produc.

Deoarece discuția de două zile a scos în evidență toate punctele de vedere, mai mulți deputați au insistat să se încheie dezbaterile și să se procedeze la votarea punctelor Hotărîrii, care în acea diminează fusese înmînată deputaților în varianta sa finală, cu toate că mai erau mulți doritori de a lua cuvîntul. Deși s-a mai făcut o tentativă, am impresia, de a zădărnici adoptarea Hotărîrii ca atare. Vorba e că o serie de deputați, în fond sosiți la sesiune din localitățile din stînga Nistrului, a început să insiste să se voteze, totuși, varianta inițială a hotărîrii, care anterior fusese adoptată ca bază și nu conținea mecanismul realizării acțiunii de încetare a focului și de dezangajare a părților beligerante, ci era mai mult declarativă, ca și cele adoptate anterior. Dar pînă la urmă a fost votată, totuși, ultima variantă a hotărîrii. Doar punctul 5 al ei a provocat discuții mai aprinse — el prevede determinarea măsurilor de soluționare a problemei de împărțire teritorial-administrativă a zonei din partea de est a Republicii, luîndu-se ca bază principiul propus de deputatul V. Nedelciuc. Dl Cotorobai, președintele Comisiei pentru autoadministrarea locală și economia locală, a propus chiar să fie omis acest punct din hotărîre, deoarece proiectele Legilor respective în fond sînt deja pregătite, deputații le au și ele vor fi examinate imediat în cadrul acestei sesiuni. Și, totuși, deputații au insistat ca punctul să rămînă și să fie votat, lucru care în nici un caz nu va împiedica adoptarea Legilor respective, ci, din contra, va sublinia caracterul lor extrem de stringent.

A fost desemnată de asemenea componența comisiei parlamentare care să elaboreze în detaliu mecanismul încetării focului și al dezangajării părților beligerante. Președinte al ei a fost ales vicepreședintele Parlamentului, dl V. Pușcașu, iar locțiitori — dnii F. Olaru și G. Pologov. Hotărîrea prevede că vor fi formate, din numărul membrilor acestei comisii, circa 20 de grupe, care vor fi amplasate în cele mai vulnerabile locuri de pe linia de conflict. În fine, hotărîrea a fost votată unanim.

În ședința de seară la 11 iunie deputații au procedat la alegerea președintelui Comisiei permanente a Parlamentului pentru problemele militare și ale securității statului. Din cîteva candidaturi de alternativă în acest post a fost ales deputatul Anatol Țăranu, director al Institutului de Istorie al Academiei Naționale de Științe. A fost eliberat din postul de președinte al Comisiei permanente pentru problemele de drept deputatul A. Panțîru, în legătură cu numirea domniei sale în calitate de reprezentant permanent al Republicii Moldova pe lîngă O.N.U.

Parlamentul se va întruni din nou în plen marți, 16 iunie.

G. BERBECARU.

EMINESCIANA

103 ANI DE LA TRECEREA ÎN NEFIINȚĂ A LUCEAFĂRULUI POEZIEI NOASTRE

Icoana stelei ce-a murit
Încet pe cer se suie:
Era pe cînd nu s-a zărit,
Azi o vedem și nu e.

Și ne iartă greșelile...

Eminescu ne-a-nvățat să ascultăm vuietul mării. Și lumina stelelor ne-a deprins s-o ascultăm Eminescu. Cei desprins din brațele reci dar și fierbinți ale cosmosului. Vorbirea stelelor e în aparență (dar numai în aparență) o aripă a visării a noastre, a muritorilor de rînd, pe cînd cu El aceste microferestre prin care se uită Cerul se întîmplă să se confunde și să se identifice cu noi înșine.

Deci, să se identifice cu noi, dar mai ales cu suferindul pentru noi la toate timpurile posibile și imposibile — Eminescu.

De altfel, întîmplarea din întîlnirea cu stelele se produce în fiece zi, la 2 ore ale ei — cea matinală și cea crepusculară, cînd Poetul e-n toată amploarea sa fizică și spirituală și cînd cuvintele-i iau contur de nesfîrșit.

Noi, cei cari păcătuim adesea (...și ne iartă nouă greșelile, precum și noi...) numai la gîndul că l-am pătruns pînă la capăt pe Eminescu, să ieșim de fiecare dată în preajma răsăritului de lună, să luăm aminte de fierberea adîncurilor cînd își trimit cîntecele spre bolta zilei, să-i plătim ochiului iubitei pentru că ne ține în gazdă lacrima și abia atunci să începem a descoperi pe Visătorul de la Ipotești.

Fiindcă de altceva nu ne-am învrednicit, cu lacrima să-i sărutăm pentru că mai există.

Acum și în vecii vecilor. Amin.

Serafim BELICOV.

TIMP PREZENT

Eminescu,
Din trei unghiuri odată văzut,
Este copil, este adolescent, este zburător.
Dar care întotdeauna e la timpul necunoscut.

Eminescu,
A pus cîte-o nevăzută aripă fiecărui cuvînt
Și cuvîntul, atingîndu-se de inima poetului,
A făcut cerul din jurul nostru liber și blînd.

Eminescu,
Aprinzînd candela de luceafăr pe timp de noapte,
A ușurat drumul amintirilor noastre
De a ține lumina clară pînă și-n apele tulburate.

Eminescu,
Din trei unghiuri fiind chemat,
A ajuns să fie glasul sufletului nostru,
Glasul ultimului bătrîn din cel mai tînăr sat.

Gheorghe CIOCOI

(Alte materiale din Eminesciană se publică în paginile 2, 3 și 4).

DECRETUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA

Cu privire la măsurile urgente de organizare a pazei Graniței de Stat a Republicii Moldova

La Granița de Stat a Republicii Moldova s-a creat o situație extrem de complicată.

Unitățile și subunitățile trupelor de grăniceri, aflate sub comanda Comandantului Suprem al trupelor de grăniceri ale C.S.I. și însărcinate, conform «Acordului cu privire la funcționarea în regim de provizorat a structurilor trupelor de grăniceri ale U.R.S.S. pe teritoriul Republicii Moldova» din 26 septembrie 1991, cu paza Granței de Stat a Republicii Moldova, nu-și îndeplinesc obligațiile puse în sarcina lor. S-a redus considerabil volumul activităților operative și de serviciu, a scăzut disciplina militară, se înregistrează tot mai frecvent cazuri de dezertare a militarilor în termen.

Decretul Președintelui Republicii Moldova din 3 septembrie 1991 «Cu privire la Granița de Stat a Republicii Moldova» și Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 3 din 10 ianuarie 1992 «Cu privire la măsurile de organizare a pazei Frontierei de Stat a Republicii Moldova» sînt ignorate cu desăvîrșire de Comitetul pentru Paza Granițelor de Stat ale C.S.I.

În condițiile create crește numărul cazurilor de contrabandă, de infiltrare prin frontieră a elementelor criminale, de jefuire a bogățiilor naturale și a patrimoniului cultural, precum și a altor valori ale Republicii Moldova. Se înregistrează cazuri de deteriorare a construcțiilor inginerești, liniilor de transmisiuni și telecomunicații ale trupelor de grăniceri. Se prefigurează tendința de plecare a cadrelor de înaltă calificare.

Apreciind situația ce s-a creat la Granița de Stat a Republicii Moldova drept critică, avînd în vedere necesitatea asigurării de nădejde a pazei ei și în conformitate cu punctele 2 și 13 ale articolului 113/4 din Constituția Republicii Moldova și cu Legea Republicii Moldova din 26 decembrie 1991 «Privind organizarea puterii executive și asigurarea juridică a reformei economice radicale, decretez:

1. Ministerul Securității Naționale al Republicii Moldova:

să preia comanda subunităților trupelor de grăniceri ale fostei U.R.S.S. dislocate pe teritoriul Republicii Moldova;

să procedeze la formarea trupelor de grăniceri ale Republicii Moldova. Ofițerii și subofițerii care nu doresc să-și continue serviciul în trupele de grăniceri ale Republicii Moldova vor fi suspendați din funcție și detașați în dispozitivul Comitetului pentru Paza Granițelor de Stat ale C.S.I.;

să asigure preluarea în proprietatea Republicii Moldova a tuturor clădirilor, construcțiilor inginerești, armamentului, mijloacelor tehnico-materiale și de legătură, precum și a altor bunuri care au fost obiect de uzufruct al trupelor de grăniceri ale fostei U.R.S.S., dislocate pe teritoriul Republicii Moldova;

să asigure, în colaborare cu organele afacerilor interne și cu alte instituții interesate, respectarea necondiționată a regimului de frontieră în zona de frontieră și în punctele de trecere a frontierei, apelînd în acest scop la ajutorul organelor de stat, organizațiilor de inițiativă publică și al populației;

să curme cu hotărîre, în strînsă colaborare cu Departamentul de Stat pentru Controlul Vamal al Republicii Moldova, organele teritoriale ale Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și cu alte instituții, orice tentativă de trecere a frontierei de către teroriști, precum și transportul armamentului, explozivului, al altor mijloace de activitate subversivă și al mărfurilor de contrabandă;

să ia măsuri efective pentru consolidarea eficientă a disciplinei în trupele de grăniceri. Să acorde tot sprijinul comandanților de subunități în activitatea lor de întărire a ordinii de drept în armată.

să raționalizeze interacțiunea cu organele de pază a frontierei ale statelor limitrofe.

2. Guvernul Republicii Moldova:

în vederea creării trupelor de grăniceri ale Republicii Moldova să procedeze la stabilirea efectivului lor, precum și a personalului aparatului de conducere;

pentru a defini statutul juridic al trupelor de grăniceri ale Republicii Moldova și a reglementa problemele legate de funcționarea lor, să elaboreze într-un termen de o lună cadrul juridic necesar și modalitățile de completare a lor, de asigurare a asistenței tehnico-materiale, financiare și medicale;

să autorizeze ofițerii și subofițerii, care și-au satisfăcut serviciul militar, să-și continue pînă la data de 1 ianuarie 1996 serviciul în trupele de grăniceri ale Republicii Moldova și să permită rechemarea din rezervă a persoanlului de categoriile I și II care și-a satisfăcut serviciul militar în trupele de grăniceri, pentru a completa locurile vacante, inclusiv prin angajarea în baza contractului;

să îmbunătățească reutilarea punctelor de trecere și permisiune, căutînd posibilități de procurare a sistemelor automatizate de verificare a actelor, a aparaturii specializate pentru detectarea infractorilor, explozibilului, armamentului, munițiilor și stupefiantelor;

pe parcursul anului 1992 să ia măsuri pentru amenajarea punctelor de trecere a frontierei. Clădirile de serviciu, casele de locuit și blocurile administrative ale subunităților trupelor de grăniceri să fie supuse unor reparații capitale. Să asigure construcția în anii 1992—1993 a unui punct internațional de control și permisiune în satul Giurgiulești;

să elaboreze și să aprobe pînă la 1 august 1992 Regulamentul taxei vamale pentru trecerea Granței de Stat a Republicii Moldova.

3. Se stabilește că pînă la adoptarea actelor legislative despre Granița de Stat a Republicii Moldova și încheierea acordurilor internaționale privind frontierele de stat și regimul lor, organizarea și funcționarea trupelor de grăniceri ale Republicii Moldova vor fi reglementate de actele normative în vigoare în acea parte a lor ce nu contravine intereselor Republicii Moldova.

4. Organele de autoadministrare locală din zona de frontieră:

de comun acord cu Ministerul Securității Naționale al Republicii Moldova să ia măsuri urgente pentru asigurarea respectării regimului de frontieră și protejarea construcțiilor tehnico-inginerești, a liniilor de transmisiuni și telecomunicații ale trupelor de grăniceri;

să acorde ajutor în asigurarea subunităților trupelor de grăniceri cu produse alimentare și mijloace tehnico-materiale.

5. Prezentul Decret intră în vigoare din ziua semnării lui.

Mircea SNEGUR,
Președintele Republicii Moldova.

Or. Chișinău,
10 iunie 1992.

Întîlnire la Guvernul Moldovei

La 11 iunie la Chișinău a avut loc întîlnirea conducerii Guvernului Moldovei cu reprezentanți ai ramurii construcțiilor din republică. La ea au participat Primul-Ministru Valeriu Muravschi, viceprim-miniștrii Valeriu Cebotari și Gheorghe Efros, președintele Federației Sindicatelor Independente din Moldova, Dumitru Nidelcu, ministrul construcțiilor Vasile Cuhal, președintele comitetului republican al Sindicatelor constructorilor Oleg Budza, precum și reprezentanți ai activului Uniunii Constructorilor din Moldova.

În cadrul întîlnirii au fost examinate problemele stringente din complexul de construcții al republicii și din industria materialelor de construcții în condițiile tranziției la economia de piață.

Moldova-pres.

Convorbiri între miniștrii de externe ai României și Republicii Moldova

La Ministerul Afacerilor Externe au avut loc, miercuri, convorbiri între miniștrii de externe ai României și Republicii Moldova, domnii Adrian Năstase și Nicolae Țîu.

La încheierea convorbirilor, șeful diplomației române a precizat, într-o declarație de presă, principalele probleme abordate cu acest prilej. El a arătat că, în cadrul rundei de convorbiri pe care a avut-o cu omologul său din Republica Moldova, s-a realizat un schimb de informații privind situația politică din cele două țări. De asemenea, au continuat discuțiile în legătură cu activitatea miniștrilor din Republica Moldova, România, Rusia și Ucraina, care au participat la negocierile cvadripartite privind conflictul din estul Republicii Moldova. Au fost, de asemenea, discutate anumite chestiuni practice legate de activitatea bilaterală, de relațiile dintre ministerele de externe ale României și Republicii Moldova, ținînd seama de nevoia de a sprijini, într-un mod eficient, eforturile diplomației de la Chișinău. Din acest punct de vedere — a precizat ministrul de externe român — s-a avansat cu unele dintre proiectele programului de pregătire a grupului de tineri diplomați de la Chișinău, care urmează să participe la un curs de specialitate la București, în luna august. În acest context, au fost evocate și activitățile avute în vedere în cadrul Comitetului interministerial pentru relațiile cu Moldova, care ar trebui să gă-

(Sfîrșit în pag. 2).

Știri externe

MAJORAREA PREȚURILOR SE AMÎNĂ

Guvernul rus va amîna punerea în aplicare a majorării prețului petrolului, care era una dintre principalele măsuri în programul de reforme economice conceput de primul-ministru Egor Gaidar. Decizia, după cum transmite BBC, a fost anunțată de secretarul de presă al Președintelui Elțîn în cadrul unei conferințe de presă, la care ziariștii au fost puși la curent cu programul vizitei de săptămîna viitoare a președintelui rus în Statele Unite și Canada. El a afirmat că domnul Elțîn va solicita Statelor Unite mai multă înțelegere față de problemele întîmpinate de reforma economică.

TRATATIVE PE FUNDALUL CANONADEI

Liderii din Gruzia și Osetia de Nord au purtat noi convorbiri privind conflictul din Osetia de Sud dintre forțele gruzine și separatiști care doresc să se unească cu Federația Rusă. Corespondenții comunică că șeful interimar al Guvernului gruzin, dl Eduard Șevardnadze face presiuni în cadrul convorbirilor pentru o soluție pașnică și că se opune unei decizii luate anterior de alți lideri ai guvernului gruzin de a trimite trupe în Osetia de Sud pentru a lupta alături de localnicii gruzini. Între timp, potrivit unor relatări, în capitala Osetiei de Sud au loc lupte de stradă și bombardamente de artilerie.

NEGOCIERI ȘI AMENINȚĂRI

În Tadjikistan grupuri de opoziție au adresat un apel Președintelui Rachman Nabiev pentru a se înceta luptele din sudul republicii. O înaltă oficialitate tadjică a declarat unui corespondent BBC că guvernul și președintele vor recurge la negocieri pentru soluționarea situației din sudul Tadjikistanului, dar în caz că discuțiile vor eșua se va recurge la măsuri mai severe.

PROTECȚIA MEDIULUI ȘI CREȘTEREA ECONOMICĂ

Președintele George Bush a afirmat că protecția mediului înconjurător și creșterea economică sînt inseparabile și că promovarea uneia în defavoarea celeilalte ar fi neproductivă. Președintele a vorbit la plecarea sa din Washington către Rio de Janeiro la conferința internațională asupra mediului înconjurător și dezvoltării, unde Statele Unite au fost aspru criticate pentru respingerea unora dintre principalele acorduri.

HOTĂRÎREA PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

Privind unele măsuri de soluționare a conflictului armat din raioanele răsăritene ale Republicii Moldova

În scopul ocrotirii vieții cetățenilor și soluționării conflictului armat din raioanele răsăritene ale Republicii, Parlamentul Republicii Moldova **hotărăște:**

1. Părțile aflate în conflict vor înceta necondiționat focul cu începere de la orele 18,00, 9 iunie 1992.

2. Se formează o comisie mixtă din deputați ai poporului din Republica Moldova și din reprezentanți ai formațiunilor înarmate, implicate în conflict, care va elabora, pînă la 16 iunie 1992, mecanismul de dezangajare a părților aflate în conflict și de exercitare a controlului asupra respectării acordului pentru încetarea focului.

Comisia va proceda imediat la realizarea prevederilor punctului 2 alineatul întîi și ale punctului 4, informînd sistematic Parlamentul despre mersul îndeplinirii acestora.

3. Comisia va depune în Parlament, în termenul stabilit la punctul 2, propuneri privind:

— crearea condițiilor pentru funcționarea, în raioanele de est ale Republicii, a organelor legale ale puterii (de autoadministrare locală, de ocrotire a ordinii de drept, judiciare, bancare, financiare etc.);

— dezarmarea formațiunilor paramilitare și lichidarea structurilor lor organizatorice din partea ambelor părți;

— reîntoarcerea refugiaților la locul lor de trai și asigurarea securității acestora;

— posibilitatea grațierii persoanelor care au participat la conflict.

4. În scopul păstrării integrității teritoriale a Republicii Moldova, comisiile permanente pentru problemele autoadministrării locale și economia locală (dl Mihai Cotorobai) și pentru drepturile omului și relațiile naționale (dl Alexandru Arseni) vor elabora și vor depune spre examinare în Parlament, pînă la 20 iunie 1992, proiectele actelor legislative, care ar reglementa statutul juridic al raioanelor răsăritene ale Republicii în conformitate cu cerințele practicii internaționale în acest domeniu.

5. Comandamentului armatei a 14-a, aflate sub jurisdicția Federației Ruse și dislocate pe teritoriul Republicii Moldova, i se cere retragerea necondiționată a efectivului militar și a mijloacelor de tehnică militară din dotarea ei în locurile de dislocare permanentă și suspendarea oricăror aplicații.

Se reafirmă poziția Parlamentului expusă în Hotărîrea sa din 27 mai 1992 privind retragerea de pe teritoriul suveran al Republicii Moldova a unităților militare, a armamentului și a tehnicii militare ale armatei a 14-a și a formațiunilor de cazaci.

6. Prezenta Hotărîre, cu excepția punctului 1, intră în vigoare la data adoptării.

* * *

Parlamentul Republicii Moldova adresează organelor de autoadministrare locală, părților implicate în conflict chemarea de a da dovadă de responsabilitate și de a susține pe teren activitatea comisiei mixte, pentru a asigura realizarea deplină a acordurilor dintre miniștrii afacerilor externe ai Moldovei, Rusiei, României și Ucrainei privind soluționarea pașnică a conflictului din raioanele răsăritene ale Republicii Moldova.

Alexandru MOȘANU,
Președintele
Parlamentului
Republicii Moldova

or. Chișinău,
11 iunie 1992.

LA SESIUNEA VIII A PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA